

Redactioneel

Deze aflevering van de *BMGN* staat in het teken van de politieke geschiedenis, of meer precies: de nationale politieke geschiedenis van Nederland. Een ouderwets thema? Die indruk wordt direct weggenomen in de inleiding van Henk te Velde. Het doel van dit nummer is nu net de verhouding tussen het 'nationale' en het 'internationale' perspectief in de beoefening van de politieke geschiedenis tot onderwerp van reflectie te maken. Daar is gezien de ontwikkeling van het vakgebied in de laatste jaren alle aanleiding toe. 'Nationale' geschiedenis is niet (langer) vanzelfsprekend en de inhoud van het begrip 'politiek' staat ook niet (meer) in steen gebeiteld. Onderzoeksprogramma's van politiek-historici in Nederland zijn zich meer dan voorheen gaan richten op het maken van internationale vergelijkingen en het onderzoeken van internationale vervlechting en voorbeeldwerking. Wat betekent die ontwikkeling voor de nationale politieke geschiedenis? Dit themanummer biedt de mogelijkheid een balans op te maken.

Internationalisering is in de Nederlandse geschiedschrijving van de vroegmoderne tijd al langer aan de gang dan in de historiografie over de periode na 1800, zo merkt Te Velde op. De artikelen van Judith Pollmann en Jeroen Duindam, die over de Opstand en het stadhouderlijk hof handelen, hebben daarom een ander karakter dan de essays van Annie Jourdan, Remieg Aerts, Mieke Aerts en Niek Pas over aspecten van de politieke geschiedenis uit de negentiende en twintigste eeuw. De eerste twee bijdragen bieden een breed overzicht van de nieuwe inzichten en vraagstellingen die het doorbreken van nationale kaders heeft opgeleverd, de laatste vier stukken illustreren hoe transnationale perspectieven kunnen worden toegepast op specifieke kwesties, thema's en perioden. Achter deze cases uit de negentiende en twintigste eeuw schuilt een soort oervraagstuk waar Te Velde in zijn inleiding nog iets dieper op ingaat: de vraag of Nederland in de negentiende en twintigste eeuw een *Sonderweg* naar de moderne wereld heeft bewandeld in de vorm van de verzuiling. Aan de hand van dit kernthema laat hij zien hoe de heroriëntatie van de politieke geschiedenis van de moderne tijd zich in de praktijk voltrekt.

De woorden 'Nederland' en 'Nederlands' zijn al enkele keren gevallen. De artikelen in dit themanummer concentreren zich inderdaad bijna allemaal op de geschiedschrijving over het noordelijk deel van de Lage Landen. Na het artikel van Pollmann over de Opstand verdwijnen de Zuidelijke Nederlanden buiten beeld. Dit gebrek aan evenwicht in onze *Low Countries Historical Review* wordt misschien enigszins goedge maakt in de recensierubriek. Van de acht boekbesprekingen in druk gaan er vijf over België. Bij de webrecensies ligt de verhouding wel weer iets anders.

Dit nummer van de *BMGN* is de laatste aflevering in de huidige vormgeving. Vanaf het eerste nummer van 2010 zal het tijdschrift in een andere omslag en met een nieuw omslag verschijnen.

Namens de redactie,
Karel Davids

